

עמ"ת 33653/04/22 - קרן ביבי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 33653-04-22 ביבי (עציר) נ' מדינת ישראל
לפני כבוד השופט מוחמד עלי
העוררת: קרן ביבי
נגד
המשיבה: מדינת ישראל

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט מ' קלמפנר נבון) מיום 7.4.2022 שניתנה בתיק מ"ת 66206-03-22, לפיה הוארך מעצרה של העוררת עד תום ההליכים נגדה.

ההליך בפני בית המשפט קמא

2. בבסיס ההליך שהתקיים בבית משפט קמא, בקשה להארכת מעצרה של העוררת עד תום ההליכים שנלוותה לכתב אישום שהוגש נגד העוררת. כתב האישום חובק שמונה אישומים נפרדים ובכל אחד מן האישומים יוחסו לעוררת העבירות הבאות: גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**); קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין; שימוש ברכיב חיוני באמצעי תשלום, בכוונה ליהנות כלפי מספר רב של משתמשים או כלפי חסרי ישע, לפי סעיף 40(ג)(1) לחוק שירותי תשלום, תשע"ט-2019.

3. על פי הנטען באישום הראשון, ביום 1.10.2021 בשעה 10:30 לערך הגיעה המתלוננת 1, ילידת 1951, לסניף בנק הפועלים במרכז חורב בחיפה, על מנת למשוך כסף מזומן ממכשיר הכספומט באמצעות כרטיס חיוב שברשותה. במעמד זה ניגשה העוררת למתלוננת 1 ושכנעה אותה לחזור לכספומט, היות ולא לקחה קבלה. לאחר שהכניסה שוב את כרטיס האשראי והקוד הסודי, הורתה העוררת למתלוננת 1 בטענת שווא [לגשת למכונה נוספת] כי מהמכונה הנוספת תצא הקבלה. כאשר המתלוננת 1 ניגשה למכונה הנוספת, העוררת ביצעה פעולת משיכה במכשיר הכספומט ומשכה ₪ 4,000.

על פי הנטען באישום השני, ביום 3.10.2021 בשעה 10:40 לערך, הגיע המתלונן 2, יליד 1934, לסניף בנק לאומי בפרדס חנה על מנת להפקיד המחאה במכשיר הכספומט באמצעות כרטיס החיוב שברשותו. במעמד זה ניגשה העוררת למתלונן 2 והציעה לסייע לו, תוך שליחתו למכונת כספומט נוספת בטענת שווא כי מהמכונה הנוספת יוצא תדפיס מהבנק. כאשר המתלונן 2 ניגש למכונה הנוספת, העוררת ביצעה פעולת משיכה ממכשיר הכספומט ומשכה ₪ 6,000 מחשבון הבנק של המתלונן 2.

על פי האישום **השלישי**, ביום 5.10.2021 בשעה 14:20 לערך הגיעה המתלוננת 3, ילידת 1948, לסניף בנק לאומי בהרצליה על מנת למשוך כסף מזומן ממכשיר הכספומט באמצעות כרטיס החיוב שברשותה. העוררת ניגשה למתלוננת 3 והציעה לסייע לה תוך שליחתה למכונת כספומט סמוכה נוספת בטענת שווא כי מהמכונה הנוספת יוצא תדפיס מהבנק. כאשר המתלוננת 3 ניגשה למכונה הנוספת, העוררת ביצעה פעולת משיכה נוספת במכשיר הכספומט ומשכה ₪2,000.

על פי הנטען באישום **הרביעי**, ביום 2.10.2021 בשעה 14:05 לערך הגיעה המתלוננת 4, ילידת 1955, לסניף בנק לאומי בנווה שאנן בחיפה, על מנת למשוך כסף מזומן ממכשיר הכספומט באמצעות כרטיס חיוב שבבעלות בתה והיה ברשותה. לאחר שמשכה ₪1,000 ממכשיר הכספומט, פנתה המתלוננת 4 לכיוון רכבה, העוררת ניגשה אליה ושכנעה אותה לחזור לכספומט בתואנה שלא לקחה תדפיס בגין המשיכה. לאחר שהמתלוננת הכניסה שוב את כרטיס האשראי ואת הקוד הסודי, הורתה העוררת למתלוננת 4 בטענת שווא [לגשת למכונה נוספת], כי מהמכונה הנוספת יוצא התדפיס. כאשר המתלוננת 4 ניגשה למכשיר הנוסף, ביצעה העוררת פעולת משיכה בסך ₪4,500.

באישום **החמישי** נטען, כי ביום 13.10.2021 בשעה 13:30 הגיעה המתלוננת 5, ילידת 1939, לסניף בנק לאומי בשדרות הנשיא בחיפה, על מנת למשוך כסף מזומן ממכשיר הכספומט באמצעות כרטיס החיוב שברשותה. במעמד זה ניגשה העוררת למתלוננת 5 ושכנעה אותה לחזור לכספומט, היות ולא לקחה תדפיס. לאחר שהכניסה שוב את כרטיס האשראי והקוד הסודי הורתה העוררת למתלוננת 5 בטענת שווא [לגשת למכונה נוספת] כי המכונה הנוספת הוציאה תדפיס. כאשר המתלוננת 5 ניגשה למכשיר הנוסף, העוררת ביצעה פעולת משיכה נוספת ממכשיר הכספומט ומשכה ₪4,000.

באישום **השישי** נטען, כי ביום 14.10.2021 בשעה 14:20 לערך הגיעה המתלוננת 6, ילידת 1956 לסניף בנק לאומי בחולון על מנת למשוך כסף מזומן ממכשיר הכספומט באמצעות כרטיס החיוב שברשותה. במעמד זה ניגשה העוררת למתלוננת 6 ושכנעה אותה לחזור לכספומט היות ולא לקחה תדפיס. לאחר שהכניסה שוב את כרטיס האשראי והקוד הסודי, הורתה העוררת למתלוננת 6 בטענת שווא, כי מהמכונה הנוספת יוצא התדפיס. כאשר המתלוננת 6 ניגשה למכונה הנוספת, העוררת ביצעה פעולת משיכה נוספת ממכשיר הכספומט בסך ₪5,000.

באישום **השביעי** נטען, כי ביום 17.10.2021 בשעה 12:45 לערך הגיעה המתלוננת 7, ילידת 1959, לסניף בנק לאומי במרכז זיו בחיפה על מנת למשוך כסף מזומן ממכשיר הכספומט באמצעות כרטיס החיוב שברשותה. עת סיימה המתלוננת 7 את פעולת המשיכה ממכשיר הכספומט, ניגשה אליה העוררת ושאלה אותה על הקבלה. בשלב זה, העוררת הסיחה את דעתה של המתלוננת 7 וביצעה פעולת משיכה נוספת ממכשיר הכספומט ומשכה ₪6,000 מחשבון הבנק של המתלוננת 7.

לפי הנטען באישום **השמיני**, ביום 4.3.2022 בשעה 13:00 לערך, הגיעה המתלונן, יליד 1957 לסניף בנק דיסקונט בשד' הנשיא בחיפה, על מנת למשוך כסף ממכשיר הכספומט באמצעות כרטיס החיוב שברשותו. במעמד זה, ניגשה העוררת למתלונן 8 והציעה לסייע לו בביצוע הפעולה, תוך שליחתו למכשיר כספומט מרוחק, זאת מיד לאחר שהקיש את הקוד הסודי ואת סכום המשיכה על סך ₪5,000. העוררת ניצלה את חוסר תשומת ליבו של המתלונן 8

וברחה עם הכסף.

4. בית המשפט קמא דן בטענות הצדדים שהתמקדו בעיקר בראיות לכאורה. בית המשפט קמא קבע כי קיימת תשתית ראייתית בהתבסס בין היתר על ראיות אלו: הודעות המתלוננים; סרטונים ממצלמות אבטחה; הודעה של עד מטעם בנק לאומי שמזהה את העוררת מאירועים קודמים; הודעתה של חוקרת משטרה אשר מכירה את העוררת מהעבר וזיהתה אותה; עימות שנערך בין החוקרת לבין העוררת; דו"ח של החוקר שי לוזון אשר זיהה את העוררת על רקע חקירות קודמות; מזכר של שוטר שמתעד שיחה שנערכה בינו לבין העוררת; תיקים קודמים בהם נדונה המשיבה בביצוע עבירות דומות; הודעת העוררת בה היא שומרת על זכות השתיקה; פרטי לבוש שנתפסו בביתה. בית המשפט דן בעילות המעצר וקבע, כי מעשיה של העוררת מלמדים על מסוכנותה, וזאת בשים לב לגילם המתקדם של המתלוננים, ובהינתן עברה המכביד של העוררת, בין היתר בעבירות דומות. לבסוף, ציין בית המשפט קמא כי אין הוא שולל אפשרות לבחון חלופת מעצר, אך העוררת לא הציעה חלופה אלא עתרה לשחרורה ללא תנאי.

5. בדיון שהתקיים לפניי חזרו הצדדים על טיעוניהם. הסנגור שב וציין, כי הראיות לא מקימות תשתית מספקת למעצר העוררת עד תום ההליכים, ואילו המשיבה הפנתה לראיות אשר לדידה מקימות תשתית ראייתית מספקת. עיקר המחלוקת בין הצדדים היא בשאלה זיהוי העוררת, כלומר האם העוררת היא זו שביצעה את העבירות שיוחסו לה בכתב האישום.

דיון והכרעה

6. כאמור, הדיון מתמקד בשאלת קיומן של ראיות לכאורה ובפרט בשאלת זיהוי העוררת, ולפני שאדון בטענות הצדדים, לא למיותר להזכיר מושכלות יסוד: בחינת הראיות לכאורה בשלב זה לא דורשת רף הוכחה של הסתברות מעל לכל ספק סביר, אלא שבשלב זה די בבחינת הכוח ההוכחתי הפוטנציאלי הטמון בחומר החקירה הגולמי (ראו בין אחרים רבים בש"פ 5693/13 **הרוש נ' מדינת ישראל** (23.8.2013)). כמו כן, ככלל בשלב בחינת הראיות לכאורה, בית המשפט איננו נדרש לשאלות של מהימנות העדים, שכן ההחלטה בעניינים הללו שמורה בעקרון לבית המשפט השומע את הראיות בתיק העיקרי (ראו בין היתר: בש"פ 10251/04 **קריאולין נ' מדינת ישראל** (15.12.2004)). עם זאת,

בית המשפט עשוי להגיש למסקנת ביניים, לפיה אמנם קיימות ראיות בעלות משקל ראייתי שקושרות את הנאשם לאירועים מושא כתב האישום ומצטברות לכאורה לכדי תמונה מרשיעה, אולם קיים סימן שאלה בדבר עוצמתן המצטברת של הראיות או קיימים בהן חוסר או חולשה ראייתיים אשר ראויים לבירור בהליך העיקרי (ראו בין היתר: בש"פ 393/20 **אבו זייד נ' מדינת ישראל** (3.2.2020)).

7. לאחר שעיינתי בחומר החקירה שהונח לפניי ושמעתי את טענות הצדדים, לא ניתן לומר כי נפלה טעות בתוצאה הסופית אליה הגיע בית המשפט קמא, כמו כן לא נפלה טעות בקביעה לגבי קיומן של ראיות לכאורה, אם כי נכון היה לקבוע כי המערך הראייתי טומן בחובו חולשה מסוימת. אפרט.

הזיהוי

8. עיקר המחלוקת הוא בשאלת זיהוי העוררת כמי שביצעה את העבירות. בכל האירועים מושא האישומים קיים תיעוד ממצלמות אבטחה של הבנקים השונים בהם נראית הדמות המעורבת במעשי המרמה, ואולם מצפיה בתיעוד לא ניתן לזהות אם המדובר בעוררת, משום שהאישה שתועדה עטתה מסכה והרכיבה משקפי שמש, מה שלא מותר אפשרות לזהות את פניה. המשיבה לא חולקת על כך שצפייה בתיעוד בעין רגילה על ידי אדם שלא מכיר את העוררת, לא מאפשרת את זיהויה (עמ' 3 ש' 30 לפרוטוקול). עם זאת, המשיבה סבורה כי אנשים שמכירים את העוררת יכולים לזהותה, ועל כן היא מפנה למספר ראיות שבהן זוהתה העוררת. אסקור ראיות אלה.

אנדרי וויבודין - אנדרי מועסק כ"אנליסט הונאות" של בנק לאומי. החקירה נגד העוררת נפתחה בעקבות פניית עד זה למשטרה בחודש אוקטובר 2021, לגבי מספר מקרי הונאה ובהמשך התייחס העד לאירועים נוספים ומסר למשיבה סרטונים ממצלמות האבטחה של בנק לאומי. מהחלטת בית המשפט קמא עולה כי העד זיהה את העוררת, אולם תיאור זה לא מדויק לגמרי. בהודעת אנדרי הוא ציין כי **"מבדיקת מצלמות האבטחה נמצא כי ייתכן ומדובר בדמות מוכרת לנו ממקרי גניבה דומים [העוררת]. הגשנו בעבר תלונות ובחודש מרץ 2020 היא נעצרה על חם תוך כדי ניסיון גניבה מלקוחה קשישה"** (הודעה מיום 19.10.2021; וכן ההודעות הנוספות שמסר העד ביחס לאישומים 2,3,6,7). מדברים אלו לא עולה כי העד זיהה את המתלוננת ולא מן הנמנע כי הדברים נאמרו על רקע המידע כי העוררת הורשעה בעבר בעבירות דומות.

השוטר שי לוזון - בתיק החקירה קיים מזכר של השוטר לוזון שבו ציין כי צפה בסרטונים שמתעדים את האירועים וכי הוא מזהה את העוררת לאור **היכרות ראשונית** בתיק במסגרת חקירותיה (מסמך מא בתיק החקירה). כפי שהשוטר עצמו מציין, אין המדובר בהיכרות עמוקה, אלא בהיכרות שטחית ראשונית במסגרת חקירותיה של העוררת. כפי שנבהיר בהמשך, בזיהוי זה קיים קושי.

השוטר קובי פינטו - בתיק החקירה קיים מזכר מיום 9.3.2022 של השוטר פינטו אשר צפה בתיעוד הקשור לאישום השמיני וזיהה את העוררת, לדבריו העוררת מוכרת לו היטב מפעילות קודמת בה לקחה כספים רבים מלקוחות קשישים (מסמך כב' בתיק החקירה). הגם בזיהוי זה קיים קושי, ועל כך בהמשך.

השוטרת רויטל קוניו - נראה כי ראית הזיהוי המשמעותית ביותר בעיני המשיבה היא זו של השוטרת קוניו. השוטרת קוניו נכנסה לתמונה לאחר שהשוטר שלומי עקיבא שמע מהשוטר לוזון כי הלה מטפל בפרשה בה חשודה העוררת שתועדה במצלמות אבטחה. השוטר עקיבא הפנה את השוטר לוזון לשוטרת קוניו שסייעה בעבר בעדות זיהוי לגבי העוררת, בשל היכרות בין השתיים. בהמשך, נגבתה עדות מהשוטרת קוניו בה היא ציינה כי בשנים 1994-1996 למדה עם העוררת, כי הן היו חברות טובות, כי לימים חקרה את העוררת במסגרת פרשת מרמה דומה בעקבותיה הוגש כתב אישום. השוטרת קוניו ציינה כי היא מכירה את תנועות הגוף של העוררת, את הליכתה, את שפת גופה, את מראה וסגנון דיבורה, זאת משום שהן היו חברות טובות וכי היא נתקלת בה כל הזמן באזור הקריות. במהלך עדותה, ולאחר שהחקירה התמקדה בעוררת, הוצג בפני השוטרת תיעוד ממצלמות לגבי האירועים מושא האישום. השוטרת קוניו ציינה כי היא מזהה את העוררת בכל הסרטונים שהוצגו לה ביחס לאירועים מושא כתב האישום, למעט בסרטון שמתייחס לאישום 3 לגבי ציינה כי אין היא מזהה את העוררת בגלל איכות הצילום. יצוין כי מצפייה בתיעוד המתייחס לכלל האישומים ניתן לומר כי קיימים קווי מתאר כלליים דומים של הדמויות הנראות בתיעוד באישומים השונים.

[במאמר מוסגר יצוין כי לגבי אישום 3 קיים סרטון נוסף יותר ברור, אך הוא לא הוצג לשוטר; עוד יצוין כי השוטר גם לא זיהתה את העוררת בסרטון נוסף לגבי משיכה שבוצעה בחולון, אך מקרה זה לא כלול בכתב האישום, שכלל מקרה אחר שהתרחש בחולון שהשוטר זיהתה בו את העוררת - אישום 6].

אינני בא לאיין את כוחה הראייתי של עדות השוטר קונו. זיהוי על בסיס צפייה בתייעוד ממצלמות אבטחה הוא אפשרי ובעל תוקף ראייתי. בפסיקה אף נקבע כי היכרות קודמת מאפשרת זיהוי גם אם הוא מתבצע לא לפי תווי פנים אלא על בסיס תנועות גוף (ע"פ 7679/14 **זהאדה נ' מדינת ישראל**, פסקה 67 (15.8.2016)), אך לצורך מתן תוקף מהימן לזיהוי שכזה נדרשת היכרות יומיומית ועמוקה בין המזהה למזוהה. זאת ועוד, הפסיקה הדגישה כי יש לנקוט מידת זהירות בכל הקשור בזיהוי על בסיס טענה להיכרות (ע"פ 3055/18 **אבו רקייק נ' מדינת ישראל** (4.8.2020) (להלן: **עניין אבו רקייק**)). בית המשפט קבע כי יש להפעיל בקפדנות מבחן כפול: מבחן פנימי של מהימנות המזהה ומבחן חיצוני של תנאי הזיהוי ובכלל זה התנאים האובייקטיביים של התייעוד ומידת ההיכרות בין המזהה למזוהה. אוסיף כי מקום שעסקין בזיהוי על בסיס תיעוד, לבית המשפט תפקיד נוסף בבקרה על מהימנות הזיהוי, שכן בית המשפט יכול לצפות בעצמו ולנתח את עדות המזהה.

במקרה שלפנינו, הזיהוי אינו זיהוי פנים מלא אלא זיהוי על בסיס חלק מהפנים, מבנה גוף, תנועות ושפת גוף, וזאת בהסתמך על היכרות קודמת בין שוטר לבין העוררת. במרביתם המכריע של הסרטונים התייעוד הוא איכותי וקולט היטב את הדמויות וזמן החשיפה למצלמות הוא ארוך (להבדיל למשל ממה שהיה בעניין אבו רקייק). אשר למידת ההיכרות - בין השוטר קונו לבין העוררת קיימת היכרות. בין השתיים התקיימה היכרות מעמיקה ויומיומית לפני כ-27 שנים, אך לא ניתן לומר כי ההיכרות בשנים האחרונות היא מעמיקה כפי שהייתה כשהשתיים היו חברות בבית הספר. ודוק: גם אם הזיהוי יצלח את המבחן הפנימי, קרי מהימנות המזהה (ובשים לב לכך שבשלב זה אין מקום לבחון שיקולי מהימנות), עדיין נדרש לבחון את המבחן החיצוני האובייקטיבי. במסגרת זו בית המשפט שדן בתיק העיקרי יצטרך לבחון את הקריטריונים הקשורים במבחן החיצוני, שקשורים בין היתר לעומק ההיכרות בין השוטר לבין העוררת, וכן בהינתן העובדה כי בעדותה לא מצביעה השוטר על סימני היכר ייחודיים של העוררת ובעדותה אין פירוט באשר לאופן בו היא הסיקה כי המדובר בעוררת. במסגרת זו יהיה על בית המשפט שדן בתיק העיקרי לבחון גם את השאלה אם הזיהוי לא הושפע מהיכרות השוטר עם התיק הקודם בו הורשעה העוררת בעבירות דומות.

9. המשיבה מבקשת לתמוך את המערך הראייתי בין היתר בראיה בדבר **שיטת ביצוע**. לטענת המשיבה, ניתן להיבנות מקיומה של שיטת ביצוע שעוברת כחוט השני בין המקרים המתוארים בכתב האישום וכן ביחס למקרים אחרים דומים בהם הורשעה העוררת בעבר. לפי טענה זו, העבירות בוצעו באותה שיטה, מה שעשוי לתמוך בטענה, כי מי שביצע את העבירות באישומים השונים היא העוררת. במילים אחרות, שיטת הביצוע באה לתמוך בראיות לגבי זהותה של העוררת.

אכן, ברובד העקרוני, לעיתים ניתן להסיק מסקנה לגבי זהותו של מבצע העבירות מקיומה של שיטת ביצוע (ע"פ 10733/08 **גולדבלט נ' מדינת ישראל**, פסקה 51 (17.2.2021)). ואולם, בשל הסקת מסקנה בדבר קיומה של שיטת ביצוע "דרושה הצטברות של תכונות דומות ברמה גבוהה ביותר, ונדרש כי הצטברות זו תתאפיין ב'קווים דיסקינטיביים ברורים' או למצער, בקווי אופי דומים ומוחשיים" (ע"פ 3731/12 **סוויל נ' מדינת ישראל**, פסקה

69 (11.11.2014).

המשיבה הציגה שני מקרים קודמים בהם העוררת הורשעה כדי לבסס את טענתה. במסגרת ת"פ 41348-03-20 הורשעה העוררת ב 14 אישומים שונים בגין עבירות של הונאה בכרטיס חיוב, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וקבלת דבר במרמה. מהמסמכים הקשורים בהרשעה זו עולה כי שם דובר במקרים בהם העוררת ניגשה למתלוננים שהגיעו למכשירי כספומט למשך כסף ולאחר שהכרטיס היה טעון והקוד הסודי הוזן - ניגשה אליהם המתלוננת, הציעה לסייע להם, שלחה אותם למכונת כספומט מרוחקת בטענת שווא כי התדפיס אמור לצאת מהמכשיר הנוסף, ניצלה שעת כושר ומשכה סכומים שונים. המעשים במקרה זה בוצעו באזור הקריות, חיפה, חדרה וזיכרון יעקב, בכל אותם מקרים דובר באנשים מבוגרים חלקם מעל גיל 80 וחלקים צעירים יותר. האישומים התרחשו בין חודש נובמבר 2019 לחודש מרץ 2020.

במסגרת ת"פ 20294-04-20 הורשעה העוררת בשלושה אישומים בהם יוחסו לה עבירות גניבה. בשלושת האישומים דובר במקרים בהם העוררת ארבה לעוברי אורחי הנחזים כקשישים סמוך למכשירי כספומט ואשר ביקשו להשתמש במכשיר למשיכת כספים. במקרה אחד מיום 8.12.2019 בסניף בנק לאומי ברחוב קרן היסוד בקרית ביאליק, העוררת פנתה למתלוננת והציעה את עזרתה ולאחר ששכנעה אותה להכניס את הקוד הסודי ולעבור לעמדה אחרת לשם הוצאות מסמכים, משכה העוררת 4,000 ₪. המקרה השני מיום 28.1.2020 בדרך עכו בקרית ביאליק, העוררת הציעה את עזרתה למתלונן אחד בשימוש בכספומט, שכנעה אותו להכניס את הקוד הסודי ולעבור לעמדה אחרת ומשכה סך של 4,000 ₪. במקרה נוסף מיום 3.2.2020 בסניף בנק הפועלים בקרית ביאליק, באותה שיטה - משכה העוררת 4,000 ₪.

כדי שיהא ניתן לקבל את הרשעותיה הקודמות של העוררת כראיה, כחריג לכלל המושרש האוסר על הצגת עברו הפלילי של הנאשם בהליך בירור האשמה, יהיה על המאשימה להוכיח כי המקרים נופלים לגדר הכלל בדבר התרת עדות שיטה, שבראשם - הדמיון הקיים בין המקרים. לעמדת, קיימים קווי דמיון משמעותיים בין האישומים מושא כתב האישום לבין המקרים בהם הורשעה העוררת בעבר (למעט באישום 8), מה שעשוי לסלול את הדרך להסתייע בכלל של עדות שיטה כדי להוכיח את זהות העוררת.

אינני מתעלם מטענת הסנגור לפיה התשתית הראייתית המונחת בתיק החקירה לא מלמדת על שיטת ביצוע, ולראיה מציג הסנגור גזר הדין שניתן בת"פ 31735-02-14 בעניינה של נאשמת אחרת, ממנו עולה כי אותה נאשמת נדונה בכתב אישום שכלל שבעה אישומים נפרדים בגין מעשה מרמה שכוונו כלפי קשישים עת באו לעשות שימוש במכשירי כספומט. עיון בגזר הדין מלמד על קווי דמיון מסוימים, אך שיטת ביצוע שונה מזו שתוארה בכתב האישום מושא תיק זה. חשוב מכך, המשיבה מודעת לכך שהראיה בדבר שיטת הביצוע לא יכולה לשמש ראיה קונקלוסיבית להוכחת אשמת המאשימה, אלא ראיית "סיוע" לתמיכה במערך הראייתי. ואכן, בפסיקת בית המשפט העליון ניתן לזהות מגמה להגשמת הדרישה לגבי מידת הדמיון בין המעשה, וזאת בזיקה לפונקציה הראייתית שהראיה בדבר שיטת ביצוע באה לממש (ע"פ 4583/13 ס' נ' מדינת ישראל (פסקה 54) (21.9.2015)). לפיכך, **"ערכה הראיית של עדות שיטה אינו צריך להיקבע על יסוד מבחנים חיצוניים נוקשים, אלא צריך להישקל על רקען הפנימי של סך כל הראיות המצויות לפני בית המשפט ... מידת האינטנסיביות של הדמיון הנדרש היא, על כן, פונקציה של מעמדה של**

עדות השיטה ומקומה בסך כל הראיות הניצבות לפני בית המשפט (ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל, פסקה 333 לפסק דינה של השופטת ארבל (10.11.2011)). ואולם גם במקרה בו נדרשת רמה פחותה של דמיון יש להצביע על קווי דמיון מוחשיים ואין להסתפק בדמיון כללי גרידא (ע"פ 4327/12 פלוני נ' מדינת ישראל (5.6.2013)).

10. נוסף לקשיים עליהם הצבענו, נפנה לתיאורים השונים של העוררת, בעוד שחלק מן המתלוננים ציינו כי מי שביצעה את העבירות הייתה "לא שמנה או רזה במיוחד" (הודעת מתלונן 2), מתלוננת 3 תיארה אותה כ"שמנמנת". בהקשר זה נפנה גם למזכר של השוטר לוזון (מסמך מ"א) בו צוין כי העוררת מסרה לו כי הייתה יותר שמנמנה אך רזתה לאחרונה.

ראיות נוספות

11. נוסף לראיות שצוינו עד כה נפנה לראיות נוספות שעשויות לתמוך במערך הראייתי באשר לזיהוי העוררת. תחילה נפנה לכך שבהודעתה שמרה העוררת על זכות השתיקה. כידוע, שמירת הנאשם על זכות השתיקה, עשויה לתמוך במארג ראיתי קיים, לשם גיבוש ראיות לכאורה לצורך מעצרו עד לתום ההליכים נגדו (ראו בין היתר: בש"פ 6169/12 קסנטיני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (25.8.2012); בש"פ 3199/14 מדינת ישראל נ' וינברג (7.5.2014)). לגבי פרטי הלבוש - בביתה של העוררת נתפסו פרטי לבוש, שאחד הם הוא מכנס טייץ שחור עם רשת שקופה (הודעה מיום 23.3.2022, שורה 88). הטייץ שנתפס דומה לטייץ שנצפה בסרטון המתעד את המתרחש באישום הראשון (ראו מסמך שסומן מ' בתיק החקירה). עוד תצוין העובדה כי מדברים שמסר זוגה של העוררת כי מזה זמן היא מסתובבת ללא מכשיר טלפון. העוררת עצמה מסרה מספר טלפון שהתברר שאינו פעיל. כמו כן יצוין כי בחלק מן התיעוד רואים שימוש במכשיר טלפון חכם. עובדה זו יכולה לשאת משמעות כפולה סותרת: או כי העוררת מתוחכמת מאוד או כי הדמות הנצפית איננה העוררת.

12. בתיק החקירה קיים מזכר שנערך על ידי השוטר לוזון שבו הוא מתאר שיחה עם העוררת שהתנהלה לפני החקירה. השוטר לוזון מתאר כי העוררת פנתה אליו ואמרה לו "אם אני אגיד משהו יש לי עבר" וכן אמרה לו כי "אם אני אודה יש לי מע"ת", תוך שהשוטר מדגיש כי העוררת השתמשה בביטוי "עמ"ת" (מזכר ל' בתיק החקירה). הדברים שציינה המשיבה נתונים לפרשנות בשים לב להקשרם ולהתנהלות העוררת בחקירה ובמהלך העימות בינה לבין השוטרת קוניו כפי שעולה מתיעוד הווידאו של פעולות חקירה אלו.

סיכום ביניים

13. לעמדת, הראיות שסקרנו עד כה מוליכות למסקנה כי בנמצא ראיות לכאורה שנושאות פוטנציאל להרשעת העוררת בעבירות שיוחסו לה בכתב האישום. לצד קביעה זו, הצבענו על מספר קשיים בראיות אשר עשויים להעיד על כך שעוצמתן אינה בדרגה גבוהה. כמו כן, מקרה ייחודי זה מלמד כי חלק מן הראיות בעלות שבירות גבוהה, במובן זה שעליהן לחצות מבחן קבילות ובפרט אמורים הדברים לגבי עדות שיטה.

14. הקביעה לגבי מערך הראיות לא מוליכה למסקנה כי יש להורות על שחרור העוררת. בבואנו לדון במשמעות הקביעה מן הראוי להתייחס ולו בקצרה לעילת המעצר, הגם שהערעור לא נסב על הקביעה בדבר קיומה של עילת המעצר. נדבר זה חשוב לשם גיבוש המסקנה הסופית.

עילת המעצר

15. דומה שלא יכולה להיות מחלוקת שקיימת עילת מעצר שלהערכתי מצויה ברף עוצמה גבוהה. העבירות המיוחסות לעוררת הן חמורות ופגיעות רעה. כעולה מפרטי האישום ומחומר החקירה, העוררת ארבה לקורבנות קשישים, הערימה עליהם והונתה אותם תוך שהיא מפעילה מניפולציה ושקרים לאור יום, במקום ציבורי שפתוח לקהל. לביצוע מעשים אלו נדרשת מנה גדושה של עזות מצח ותעוזה והיעדר חמלה כלפי אנשים חלשים - מה שעשוי ללמד על מסוכנות לביטחון הציבור.

16. לצד מה שניתן ללמוד מהמעשים ותדירותם, הרבה ניתן ללמוד מנתוניה של העוררת. במסגרת הדיון בעדות השיטה, התייחסנו להרשעותיה הקודמות של המערערת, אשר שבה פעם אחר פעם ומבצעת עבירות מרמה שמכוונות נגד קשישים. נזכיר כי העוררת הורשעה בעבר בשתי פרשיות בעלות מאפיינים דומים, האחת כללה שלושה אישומים והשנייה ארבע-עשרה אישומים - כלפי אנשים קשישים. בגין הרשעותיה אלו תלויים ועומדים נגד העוררת שני מאסר מותנים חבי הפעלה שלא הרתיעו אותה מלשוב ולבצע עבירות בעלות מאפיינים דומים. בכך לא מסתיים גיליון ההרשעות הקודמות. גם לפני כן הורשעה העוררת בעבירות מרמה רבות: בשנת 2014 הורשעה בפרשיה שכוללת עבירות מרמה והונאה בכרטיס חיוב שכללה 22 אישומים ולאחר הרשעתה נדונה ל-36 חודשי מאסר; בשנת 2012 נדונה ל-8 חודשי מאסר בגין עבירות מרמה והונאה בכרטיס חיוב; בשנת 2011 נדונה ל-9 חודשי מאסר בגין עבירות דומות; וגם בשנת 2003 הורשעה בפרשה הכוללת 21 אישומים בגין עבירות מרמה והונאה בכרטיס חיוב לצד עבירות נוספות. צבר ההרשעות הקודמות בעבירות דומות וחזרתה העקבית של העוררת לביצוע עבירות מסוג זה - מלמדת על מסוכנות גבוהה.

המסקנה

17. מה המסקנה הנגזרת ממצב דברים זה, בו מצד אחד קיימת תשתית ראייתית שעוצמתה לא גבוהה ומצד שני קיימת עילת מעצר בעוצמה גבוהה. לעמדתי, ראוי להפעיל את כלל מקבילית הכוחות כדי למצוא את נקודת האיזון הראויה. כידוע, בין עצמת הראיות לכאורה לבין עילת המעצר, ובכלל זה הנכונות להורות על חלופת מעצר, מתקיימים יחסי גומלין. עוצמה נמוכה של הראיות עשויה להגדיל את הנכונות להורות על חלופת מעצר (בש"פ 5564/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 והאסמכתאות שם (8.8.2011); בש"פ 3484/14 מדינת ישראל נ' חיימוב, פסקה 23 (22.5.2014)).

18. בית המשפט קמא ציין כי העוררת לא הציעה חלופה כלשהי. במהלך הדיון לפניי ציין הסנגור כי לעת הזו אין באפשרות העוררת להציג חלופה וכל שצוין, כי העוררת תוכל להתגורר עם זוגה (שלא הוצג כמפקח מסיבות שאין צורך

לפרטן) וכי זוגה מסכים שתגור במקום מגוריו, שהוא בית השייך לאחותו. בכך לא די, שכן בשים לב למסוכנות הנשקפת מן העוררת נדרש פיקוח שיצמצם את המסוכנות הנשקפת מן העוררת, אשר אפילו מאסר בפועל לא מרתיע אותה לשוב לסורה. ודוק: בהיעדר חלופת מעצר, אינני סבור כי יש מקום להפנות את העוררת לבחינת עניינה על ידי שירות המבחן. ויובהר כי הפניית העוררת לתסקיר לא נובעת מכך שלגביה לא תסכון כל חלופה אלא כי בשלב זה, אין חלופה ראויה שניתן לשקול ועל כן אין מקום לנקוט מהלך שתוצאתו ידועה מראש. ככל שיעלה בידי העוררת להציג חלופת מעצר תהיה פתוחה לפניה הדרך להגיש בקשה לעיון חוזר שתידון בפני בית המשפט קמא.

19. אני רואה להעיר כי ככל שיוצג מערך פיקוח במסגרת עיון חוזר, יהיה על בית המשפט קמא לשקול את הבקשה לאור הקביעה בדבר עוצמת הראיות ולהביא נתון זה בגדר שיקוליו. המשמעות האופרטיבית של הדברים, כי ניתן להקל במקצת בדרישות הפיקוח ולהגמיש את מערך הפיקוח, באופן שיאזן בין עוצמת העילה לבין החולשה בראיות, ובעניין זה בית המשפט קמא יפעל כמיטב חוכמתו.

20. אשר על כן, ובכפוף להערותיי, הערר נדחה.

תיק החקירה מוחזר לב"כ המשיבה.

ניתנה היום, כ"ד ניסן תשפ"ב, 25 אפריל 2022, בנוכחות
העוררת (באמצעות VC) וב"כ הצדדים.